

L. Zasy Borgerliicke huys-houdingh : bly-eyndigh-spel

<https://hdl.handle.net/1874/35656>

BM.
VI, B, 65

De tyd en heeft noyt weghgenomen

So blinkt hun deugt voor iedereen.

Den naam en 't overschot der vromen

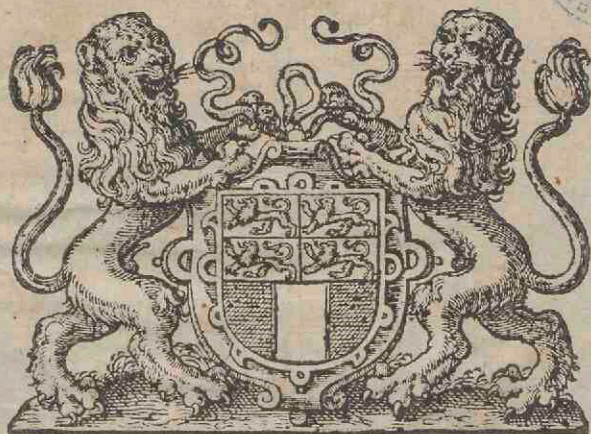
Want nadat zy zijn overleên

10

L. ZASY

BORGERLIICKE HVYSHOVDINGH.

Bly-eyndigh-Spel.

TOT ROTTERDAM,

Voor Cornelis van Damme, Boeck-
verkooper zende groote Kerck. Anno 1628.

C. V. Damme vvenscht Sr. Iacob

Corssen sijnen weerdigen ende goetgunstigen vrient Che-
luck Heyl, ende Salicheyt, in Iesu Christo.

E Erwaerdighe Vrient / seer langen tijt hebbe ick mij-
ne genegentheyte bevonden aengeprikelt omme u **E.**
te bewijzen eenighe weldaet (van weghen de soo me-
nichfuldighe weldaden ende vrientschappen die ick so lan-
ghen tijt van u **E.** hebbe ghenooten ende noch ben genie-
tende /) hebbe oversulcx geen bequamer begintsel comen
ghevinden dan de teghenwoordighe. Nammentlijk: u **E.** toe
te eygenen ende te dediceeren de Comedie vant Burgerlijck
Huyshouden, (ghecomponcirt ende in dichte ghestelt door
den welgheleerden Lucam Zafium, my in handen gecomen
van een goet vrient) verhoope tselve u **E.** niet qualijck en
sal behaghen / (als mede vanden hoooghsten ghezeghent
zijnde met een tamelijck Huysghesin / ende den lust die soo
als ick ghespeurt heb / (u **E.** zijt draghende tot de Const
van Rijmingh / welcke is leydende totter Deught / bidde
uwe **E.** wille dees gift accepteren / met soo goeden ghene-
gentheyte als de selve u wert toegeschickt van zijnen altijt
ghewillich bereyden vrient.

C. V. Damme.

A ij

Voor-

Voorreden, Den Drucker tot den Onpartidigen Leser.

Seer Eerwaerdighe/Deughtbeminnende ende Constliet heb-
bende Leser. Alsoo onlanghs geleden (dooz een goede Vrient)
my behandicht is. Dit Boeckken g'intitulert t' Borgherlijck
Huyshoudingh, L. Zij tselvde overlesende/ bevond' ickt' seer strichte-
lijck ende p'ofijtelijck te sijn/ booz alle vrome ende Godtliet-heb-
bede Ouders t'zj van wat staet sy zijn/ als mede booz alle deughtsa-
me en Godvreesende kinderen. Waer over ickt aen eenige vrome
ende deught-rijcke Huyshoudende Vaders vertoont hebbe/ die seer
gheraden vonden (en oock ernstelijck op my ver sochten) dat ickt
voorszreven Boeckken int licht soude doen komen/ alsoot noyt te
voozen in d'uck (en van wepnighe bekennt) is gheweest. Soo ist
dat ick (aenmerckende den goeden en Chrestelijcken Stijl/ als ooc
t' groot verlangen d'uytnemende begeerte en lust die sommige na
t' selvige hadden) dit voorszreven Boeckken hebh' doen d'ucken/
om van een pder (alsoo t' onbekent is) bekennt en aenghenomen
te werden. V. E. seer instantelijck biddende/ dat gy (na t' exempel
der Romeynen/ die haer niet veronwaerdichde te aenhooren de re-
denen eenes armen Donauschen Tantmans / upt wiens aensprake
sy meerder Contentement ontfingen dan zy wel gemeent hadden)
u E. oock niet en veronwaerdicht / noch verdrieten en laet t' booz
noemde boeckken met een onpartijdigh ghemoet te dooz lesen niet
twijffelende/ oft u E. sult v'pelijc al veel meerder sinaecs en lieffe-
lijcheits daer in vinden als ghy misschien verwacht. Ende v'z-
ders tselvige beschermen tegens alle Momus dieners die t' souden
moghen calunnieren en soecken te verduyfteren. Alsoot niet ghe-
schiet upt eenighe laetdunckentheyt/ ofte eyghen eergierigheyt/
maer alleenelijck upt oprechte hope / dat het (met de toelatinghe
Godes) v'uchten van een Chrestelijck Huyshoudingh sal v'oz-
v'enghen. Ewelck wenscht.

V. E. Dienst-bereyden
Cornelis van Damme.

Lof.

L O F - D I C H T ,

T e r E e r e n d e n V V a e r t - g e r o e m -

d e n , e n d e C o n s t - r i j c k e n L u c a s Z a s i j , R e c t o o r i n d e
v e r m a e r d e S c h o l e t o t W o e r d e n .

O Z a s i j w e l t e r e c h t z i j t g h y w a e r d i g h g e p r e s e n
D o o r d i e n g h y u y t h e t b r e y n u w e s h o o f t s o n s t e l e s e n
(H i e r g e e f t i n d i t u w e r c k) h o e d a t e e n V a d e r s a l
Z i j n k i n d e r e n g h e f c h i c k t , o p v o e d e n i n d i t d a l
O m h a e r n a G o d s b e v e l , t e l e y d e n e n t e s t i e r e n
T o t d e u g h t e n e e r b a e r h e y t , i n a l l e g o e m a n i e r e n
T o t L i e f d ' v a n d ' e e r e G o d s , t o t o n t f a g h v a n d e W e t
E n d e I u s t i t i e e l , d a e r s ' o n d e r s i j n g h e z e t
I n g h e l i j c x w a t b e l e y t , d a t h e b b e n s a l d e M o e d e r
O m h a e r K n e c h t , o f M e y t (o p d a t s e v e e l t e v r o e d e r
H a e r d i n g e n s o u d e n d o e n) m e t r e d e n w e l l o f - f a e m
H a e r o n d e r w i j s e n s a l , o p d a t d a e r d o o r b e q u a e m
H a e r h u y f g h e f i n g h e f t i c h t , w e l g h e r e g e e r t m a c h w e s e n
O p d a t h a e r k i n d e r s t f a e m , a l s p l a n t e n u y t g h e l e s e n
D a e r d o o r w e r d e n g h e l e e r t , d a e r d o o r w e r d e n g h e f t i c h t
D a e r d o o r w e r d e n g h e b r a c h t , t o t h a e r s c h u l d i g h e p l i c h t ,
D a t i s t o t d a n c k b a e r h e y t , v o o r a l d e g r o o t e d e u g h d e n
E n w a e r o o t m o e d i g h e y t , o p d a t d a e r d o o r v o l v r e u g h d e n
H a e r O u d e r s s i e n m e t l u i t , e e n m e r c k e l i j c k e v r u e c h t
V o o r a l h a e r s w a r e l a s t , e n C h r i s t e l i j c k e t u c h t .

C . V . R . ' k V e r l a n g h a l t i j t .

Opt Burgherlijck Huyshouden L. Zazius.

Lucas hier hebt ghy nu/speelwijze willen verthoonen
Thuyf-houden Borgerlijck en hoemen best sal woonen/
Onder het teere volck/twelek by ons opgeboet
Ghetucht/ghestiert/ghelieft/(en alles) werde n moet
En doek hoe dat een kint/hem selven wel sal dzaghen
Wanneer ghecomen is/tot mannelijcke daghen
Eerst'lijck in zijn berouwp/van Gode opghelept
Daer naer oock met sijn Vrouw/van d' Hooghist hem toegheseyt
Dan weder hoe een kint/hemselven moet gheboeghen
In sijne kinder plicht om d'Ouders te veruoeghen
Seer wel hebt ghy gedaen/den Hemel het u loont
Die u booz dees weldaet/met dobbel zegen Croont.

I. Langh-sweert.
r'Swaert moet strijden.

EER-DICHT.

Op de Burgherlijcke Huys-houdinghe van Lucas Zazius.

Plutarchus die wel eer:de Plichten heeft beschreven,
Van kinderlijcke tucht, en Ouderlijcke cer
D'opvoedingh tot de deught:en Vaderlijcke leer.
Heeft d'outheyt onses tijts, sichier uyt ghesicht ghedreven,

'Kwed hyt bekennen sou, soo hy noch waer int leven:
Dees sroo verduyven ewe: dees yser stalen tijdt
Vereyscht wel sulcken Stijl, tot Burgherlijcke vlijdt
Met Christelijck opmerck, ons tot een leste gheven.

Als Zazius hier doet, die met vermaeck doet hooren
'tOrdentelijck bestier, ick bid u neyght u ooren,
Want trest ons yeder een, diet Huyselijck beleyt:
Als kleyne staet des Landts, sal stieren met bescheyt.

Het Vaderlijck ontsagh: het Moederlijck medooghen
Het kinderlijck beroep, stel het ons naeckt voor ooghen?
Het Redelijck ghebruyck van die een Christen Romt:
Dies Zazius met recht der Eeren Krans toekomt.

P. T. Pycolet. Tghebedtis krachricht.
Prologus

PROLOGVS,

WAnneer een trefflijk man,, een schoon Palleys wil bouwen,
Uyt Marmor of Arduyn,, cierlijk en fray ghehouwen
Van binnen oock verlien,, met allerley ghesny
Soo datter van schoonheyt,, alles de volheyt zy
Waer in hy dan daer naer,, in staet en oock met eeren
Een Princ' ontfangen mach,, een Coninck wel tracteren
Dat werck niet en volbrenght,, na 't voornemen bedacht
Alleen door Meesters hoogh,, by yder veel gheacht
Noch alleen door sulck stof,, dat costlyck is in d'ooghen
Van groote cierlijkheyt,, vermaert en opghetoghen
Maer oock doort t'gheen is kleyn,, en is voor yemant slecht
Hy dit begonnen werck,, volcomelijck oprecht
Soo oock ghy Gheesten al,, Poëten van naturen
Geboren, die daer tracht,, en arbeyt t'aller uren
In leven en in doot,, te stichten een Palleys
Vry costelijck en schoon,, verciert fray na den eyfch
D oor u verstant vermaert,, en Geest hooch opgherefen
In constich Rijmghedicht,, by elck een seer ghepresen
Wanneer ghy soo een werck,, nu daghelijcks betracht
Dit stof gheringh, noch oock,, den Arbeyder veracht
Misschien of by hem yets,, hoe rouw 'tzy is te vinden
Waer med' ghy uws verstants,, ghesny cunt t'samen binden
Al ist niet tot t'gebouw,, uyt Marmor of Arduyn
Ghebruyckt het dan alleen,, tot paden vanden tuyn
Hier toe sal dees Autheur,, uyt Nectars borst geloogen
Dit Dicht gheringh en slecht,, hier stellen u voor ooghen
T'is een Huyshoudingh siet,, in woorden cort vervaet
Van een vroom treffelijck Man, in Borgherlijcken staet
Die hier in sijn persoon,, hoe een ghetrouw Huys-Vader
En in sijn Kindren leert,, hoe de Kindren te gader

Blek een sich draghen moet,, en wat het werck is dan
 Van een deuchtfaem Huyfvrouw,, en een ghetrouwe Man
 Sijn Dienstboon alle bey,, sijn Meyt en Knecht te samen
 Ten dienste sijnes huys,, als Roel en May met namen
 Sullen u wijfen aen,, wat tot haer werck behoort
 En oock met eenen als,, aenwijfen met een woort.
 De groot' verscheydenheyt,, van Huyf-heer en Huyfvrouwen
 Die al op haer mannier,, verscheydentlijk Huyf-houwen
 Ghebruyckezy, soo nu,, soo dan een cromme sprongh
 In reden denckt het past,, de Knechts en Maeghden jongh.
 FINIS.

Personagien.

Roel
 En
 May.

}

dienst- {
 Maeght.
 En
 Knecht.

Vader
 En
 Moeder.

}

des Huysgefins.

Oufte.
 Middelfte.
 Jonghste.

}

zonen, verthoont door

I
 II
 III

Sone.

{ Een Theologus.
 { Een Jurist.
 { Een Onervaren Jonghe
 lingh.

L. ZASY
Borgherlycke Huyf-houdingh.

Eerste Handelingh. Eerste uytkomst.

Roel.

Roel.

Der mach doch onse May Almanacks zyn gheloopen?
Ic waen sy hier of daer haer Claphout gaet vercoopē.
Nu verhalt sy den tijt, flux sal sy loopen, dat
Daer aengesichte sy als een geslaghen aeris-gat.
En sal ons by veel nieuws int rozt kunnen verhalen/
Maer tgheen haer teghen gaet ver swijgen alte malen.
Zy weet/ al wat gheschiet op Waghen/ Schuyt of Stract/
En wie booz by passeert by haer een Vere laet.
Zy hoozt/ sy siet/ sy vzaecht/ verneemt na alle saken/
Maer dit s het best sen sal niemant lichtlick swart maken.
Zy versupmt wel haer tijdt somtijts/ soo hier als daer.
Maer rept haer handen weer lustich/ soo booz als naer.
Goet ront/ goet zeeuws is sy bypostigh/ hupsch int pzaaten/
Maer sal haer kleeeren kout niet eens aenroeren laten.
Al warmen haer doortwerpt/ sy met een pzaerien boet/
Maer meenge Meyt/ die selfs het werck veel liever doet.

Eerste Handelingh. Tweede uytkomst.

Roel.

May.

Roel.

Maer siet/ hier komtsē aen. Wel May. wat mach u letten/
Dat ghy't aensicht inde Paes-daeghsche ployp gaet setten.
Laet sien: Mijn dunct ghy zyt hier of daer in ontstelt:
Seght Maep/ wat is de kneeck/ wat schozter dat u queit:

Of zijt ghy van de knecht/ghy weet wel wien/bedrogghen?
En wert ghy van yemant niet waerheyt oberlogghen?

May.

Och lieve knecht. Ten is dat eper eten niet/

Men kan soo segghen niet/al watter wel gheschied.

Ghy weet wel beter Roel:maer wacht u booz de katten/
Die niet en meculwen/en still swijghende toebatten

Roel.

Ghy hebt seker ghelijck. Maer seght my/wat u let:

Want dooz uw ontsteltheyt ick oock mijn selfs ontset.

May.

Roel/lustert/ick sal u de sijne waerheyt segghen:

It weet langher met mijn Zoer te eren noch te egghen.

Roel.

Wel lieve Meyt/hoe dit/hy leeft nochtans wel kups/

May.

Ja/alst al is gheseyt/tusschen galgh en 't Gasthuys.

Roel.

Sp/swijght van hem doch still:want ick sie hem verkeerren

Met goede byzome lien/diemen met recht moet eeren.

Daer toe verschijnt hy oock niet selden inde Kerck/

En wie soud' dir/of dat schelden booz een quaet werck.

May.

Tis maer schijn-heplicheyt/waer dooz hy goede luyden

Misseyt/die all syn quact noch steets, ten goeden dupden.

Roel.

Ghy zijt de Drommel/May/en achter toegghenaeyt.

May.

Wat meynt ghy datmen my met schijn van deughde payt/

Hy comt somtijts ter Kerck/is booz int ooggh gheseten:

Maer twelck hy daer dan hoozt/heeft hy wel haest bergheten/

Wanneer hy s daeghs daer naer het Weuken ofte Meyt

Achter de Kerck/ghy weet wel selfs waer toe dagh leyt.

Roel.

Ick segg u May/ghy zijt booz geen een gat te vangen:

En zijt soo loos alst hout daer den Dief aen moet hanghen.

May.

Noch weet ick by wel meer:maer 'tdient niet al gheseyt/

Op dat hy my niet flug lustich ter Kooz en leyt.

Want tis een mensch/wanneer hy heeft syn gelt versoopen:

Of hy de Hoeren snoot/al wat hy heeft/verloopen:

Hy kijft/hy bijt/hy smijt/al wat in huys is heeft:

Ja selfs syn Vrouw' by hem niet een bly uer en heeft.

Ick soud' noch wel veel meer van desen deugh niet segghen/

Maer t onsent/brees ick/sal d' Goed in de pisse legghen/

Roel.

Tis langh genoegh gepraet. Mijn Heer is oock wel goet/

Maer toozent als men op syn goetheyt steets quaet doet

May.

En mijn Vrouw' die kan haest op haer peertjen vaken.

Roel.

Dats maer een Noozde bup/die kan gheen quaet weer maken.

Eerste Handelingh. Derde Uytkomst.

May. Roel. Vader des Huyfghesins.

- May. **Swijgt Roel:** hier komt u Heer Roel. **Ic** hebt boozwaer **Oknoft**
 May. **Ja/mijn dunct seecker/dat hy by hem selven prolt**
 Roel. **Aen hope pimmers niet/dat het op't kant sal wajen**
 May. **Peen/knecht: ghy hebt wel meer spit ind' Aesch kunnen draijen/
 Hy is Longolius, 'k meyn die niet klyben soud'**
Schoon datmeu hem sijn Daer of Moer vermoorden woud
 Vader. **Maer Roel/vind' ick u hier: Ick meyn/ghy waert gheloopen/
 Daer ick u flux sOND' om/ghy weet wel wat/te hoopen.
 En/May/gaet ghy naer huyg/u Vrouw is seer verstoort/
 Om dat ghy na haer woort/seyt sp/soo wepnigh hoozt**
 May. **Heer ick ben onderweech een tydt langh opgheloutwen.**
 Vader. **De knecht's sijn booz haer Heer: de Maegden booz haer Vrouwen.**

Eerste Handelingh. Vierde Uytkomste.

Vader des Huyfghesins. Roel.

- Vader. **Vertoest een wepnich/Roel/Seght hebt ghy niet verstaen/
 Wanneer het Schip van hier naer Londen sal 't seyl gaen:
 Ick wild' dat ick het wist/ick soude derwaert's schrijven
 Aen mijnen Soon. ten eynd' hy langer niet mocht blyben
 Van hier:maer komen thuyg:want my verlaught te sien
 Wat vrycht dooz hem in Gods gemeynte mocht gheschien.**
 Roel. **Maer Heer/des Boods huyg is niet wyt van hier gelegen/
 Die sal al wat ghy wilt beschicken wel te deghen.
 Cis een sijn/dcegh'lyck man: booz'sichtigh wel bedacht/
 Die niet en doet/dan sijn Bood-ampt te recht betracht.**
 Vader. **Ick seggh' dat ghy wat weet/Roel: of zijt ghy gekomen
 Wit de Bay en hebt de Best daer eerst beklommen?**
 Roel. **Maer Heer/ghy scheert my/en gy hout niet my den tuyl
 Als een Quack op een wal stae ick/hot als een uyl**
 Vader. **Peen Roel ick scheer u niet/ick most u hoozen praten:
 Pu dan ghenoech hier van/laet ons dit varen laten.
 Ghy hebt het beste booz: gaet laught hem desen vriez:
 Dat hy dien gheeft mijn Zoon/twelck my sal wesen lief.**

- Roel. Hebt ghy hem met den mont niet wyders te hebelen:
 Het is een trouwe bood' / hy sal u saeck wel helen.
 Ten is gheen man / die licht alle secreten vaet /
 Ende daer naer weer als een Dat verstaelt deurstaet.
- Vader. Kent ghy den man al recht? Roel. Ja Heer / hy is bevonden
 In ghelt en bzieben trouw. Oock tot menigen stonden
 Sijn hem secreten veel / ja sacken vol betrouwt /
 Waer van hyt minste niet den eygenaer outhouwt
- Vader. Wel dat is een Gode recht. Gaet wilt hem openbaren /
 Het inhouden mijns Briefts: op dat hy mach bewaren /
 Den selven dies te meer / en watter in ontbreect /
 Dat hy mijn Zone dat met eyghen monde spreect.
- En op dat hy te bet mijn wil hier in betrachte:
 Seght / dat hy selfs mijn Zoon med' bzengh / dien ick verwachte.
 En / dat het hem van my rijck' liek sal zyn gheloont
 Want 's Dienaers trouw' de Heer met g' lijcke trouw becroont.

Eerite Handelingh. Vijfde Uytkomst.

Vader des Huyf-ghesins.

Wat heeft een hert oprecht / een vroom en Trouw Huyf-Vader
 Te sozghen al / eer hy te recht bzengh alle gader
 Twelck te besozghen is / van dat zyn Wrouw eerst vaert /
 Tot dat sijn laetste Zoon Mannelick is bejaert?
 'Tis al maer kinder werck soo langh men slecht is moet spreken
 Tot rust en vzolichheyt een bedde voor hun bepen.
 Te kooppen twee paer Schoen en Hoosen is al niet:
 Een hint / of twee / oock wel een wepnigh berder siet:
 Maer tis dan noch maer eerst ghedobbelt om de steenen.
 Doch soo wanneer men teen om tander is wil moet speenen
 En dat wat menichmael / dan siet het by wat sner /
 Want men dan rusten mach dagh noch nacht eenigh uer.
 Ick hebb' nu menigh Jaer dien seggen wel ghenoten /
 Maer s heeft my als een vloeck wel menichmael berdzoten.
 Ende ten waer ick was ghestercht doo? Godes gheest
 Langh was ick in clepnoed / of desperact gheweest.
 Wanneer / ghelijck men sept / mijn kindzen sijn ghekomen

Dooz de eluten/ heeft Godt haer weer van my ghenomen/
 Men weet wel hoe t daer gaet. Al dzoefhept en verdziet/
 Sonder dzoefhept en kost sulckx al doch niet gheschiet.
 Watmen t saem schzabben kan/ by een grijpen en vanghen/
 Moetmen al/ ja noch meer dick/ aen den kind' ren hanghen.
 Van enckel sozghē dzaegh ick/ siet/ so grijsen kop
 Dewyl de sozgh dick heeft ghestegghen inden top.
 Om niet te segghen al: stel ick noch al ter zyden/
 Twelckmen van sijn hups-boon menichmael heeft te liden
 Waer van/ verweckt wanneer tot toozne was pemant/
 Wenst/ dat Hynsboden veel mocht houden sijn byant.
 In dit deel hebb' ick noch niet al te seer te claghen/
 Want onse Roel en May/ haer redelicken dzaghen.
 Roel dzinckt somtijts een Krupck: de Weerdinn' lust sijn tag/
 En wenst dickwils/ datter wat meerder ghelt in was:
 Maer hy dient trouw/ en is vlytigh in gaen en komen
 Hoe kannen alle deughd' in eenen dienaer nomen?
 May is so wat goet praets/ en heeft veel wints int hooft
 Maer 'tis een troutwe meyt/ die als een Muple flooft.
 Van all' s en kan't niet zyn/ Gepu/ supbel/ schoone D'outwe:
 En g'lyckse piepen nu soo songhen oock de outwe.
 Maer 'tis dus verr' God-danck/ dat ick den meesten noot
 Nu overkomen schijn: dewyl mijn Sonen groot
 Tot mannelick verstant en kennis zyn ghestegghen:
 God gheef haer wyders nu sijn' Heps' gen Geest en zegghen.
 Drie Sonen hebb' ick noch in t leven/ van wien d' een
 Van Jonghs' geheylt is ten dienste Gods alleen.
 Om sijn kerck en ghemeypnt dooz' t heyl' ge woort te stichten/
 En met Gods saligheyt deselbe woort te lichten.
 De tweede/ hoop ick, sal wesen dooz' t Vaderlant/
 Waer toe van Jeugel aen in hem sijn ingeplant.
 De Privilegien out/ en politijcke Wetten
 Daer s' Lants' Inwoonders' haer schreden moeten na setten.
 De derde die is jongh/ en onervaren doch
 Ick hoop hy sal mijn woort en Wet bewaren noch.
 De Jonghste/ meyn ick/ sal by my in hups' blijven/
 Om als hy jarigh is den Coophandel te dzyden.
 Den Tweeden wacht ick thups' synde ghepromoveert

En in de Rechten gantsch volcomen ghesleert.
 Den Oufsten heb ick mi doot byleben thups ontboden.
 Dewyl ick hebbe verstaen dat hy in allen noden
 Machtigh te stoppen is/aller Godloosen mont
 Die niet en sijnden recht Gods woort alleen ghesont.
 Soo ga ick dan naer hups/en wil haer daer verbedden/
 God bidden/dat hy haer ghesont wil thups gheleiden.

Tweede Handelingh. Eerste vvtkomst.

May. Roel.

May.

Is niet een wonder werck/dat/die het meeste doet
 Het minste loon gheniet: En dan noch hoozen moet
 Datmen niet neersigh is: datmen gheen sozgh wil draghen
 Doo? too?baer van het hups: ick segh het zijn wel plaghen.
 Nu is men byzegh te bedd: dan men te laet opsinght:
 Van soo een huer men licht de konwe pisse kuyght:
 Een wernigh hadd: ick maer mijn tydt flux staen verpraten
 Mijn Joffrouw kuyft en knoort/kan haren teem niet laten.

Roel.

May.

Roel.

May.

Roel.

Lieber dan soo een Vrouw had ick een goeden man.
 Ghy zijt niet al mal. May: maer hoe konjer noch an
 Wel Roel/ghy hebt alhier of daer weer vast gheseten
 Dat's waer May/seght my eens waer aen ghy dat cont weten
 Aen uwen lossen tongh/en uw ghebloofde mont
 Ik koom van mijn Swagher af/daer ick de tafel vont
 Ghedeckt/en wel voo?sten van alles om te eten.

May.

By salt wel crijghen by/en al met clepne beten/
 Al laet hy sijnen sleep soo bzeet doch hanghen/ niet/
 Want by hem is doch een platlups te vanghen/ niet

Roel.

Wat meynt ghy/dat met hem rHammeken op soud wesen/
 Reen/May: en denckt dat niet: men v hoeft dat niet te bzeft.
 Ja vaste bozgh waer goet: Gheen meerder dief ghewis
 Dan in eens Bozghers hups een leck' re Tafel is.

May.

Ich sie wel hoeter gaet/men bzafter alle daghen/
 Men isser Gast of weert: hoe kan u dat behaghen?

Roel.

By heeft te schoonen Lant/wat May. Is al vant mal

May. **Hy heeft weer crachtigh veel nacht-eterz op zijn stal-**
 Roel. **Daer toe veel hupsen schoon met kostelike Zalen**

May. **En die deurnagelt wel met vast en stijve palen**

Van sijne Schuldenaerz. Iek weet het altemael.

Roel. **Ep swijght/ich weet hy is/ja als een Lups soo kael**
Ten kan niet wesen May: want die met hem verkeeren
Zijn deghelike lien/die hem oock stedes eeren.

Daer toe van allen oock noch eben seer beennt:

't meyn dat ghy qualick van hem onderrichtet bint.

**En waer hy op het Schip om achter upt te varen/
 Seght/wie soud' doch met hem langher willen bergaren?**

May. **Ick wil ni et twisten Roel: Ick segghe dat ick weet.**

Indien een ander wist/als ick doe/sijn secreet

Men soud' een ander kloek van hem haest hoozen luyen:

Maer nu weet hy zijn gat noch all sing in te krupen.

't seggh' hy is achter hol/ en hout het soo bedeeckt

Dat hy met rijcke luyd' noch menichmael wel gheckt.

Roel. **Ick sal van dees upr aen mijn oogh int seyl eens houtwen/**

En hoe daer haeck in steel staet/u daer naer outfoubwen.

May. **Ja wel: doet ghy soo Roel. Het is nu tijt dat ick**

Wat wacker henen ga/en mijn bootschapy beschick.

Tweede Handelingh. Tweede wtkomst.

Roel.

Wat aegher seeckz is dat/ja wat een buyle sijngher?

Of sont wel leughen zijn? Sp kaint doch upt haer vingher

Piet supghen altemael: Men scheldet noyt koelblace

Ten waerder een ghe smet/of swarte bleck aen waer

Het is dan soo het is: het eynd sal de last draghen

Die moetwilligh misdoet met recht wert die gheslaghen

Indien hrt nu verstemt/vereeet/verdrinckt/ver klinckt

Sijn hrouw van tenterp en hooberdigheyt sinckt:

Wanneer sy saem daer naer hongher en kommer liden

Hoghen sy dencken eens om de hoozgaende tyden.

En soo sy met de krieck des Somers songhen//wel

Es recht/dats in ghebreck des Winters spronghen//wel.

Tweede Handelingh. Derde uytkomst.

Vader des Huyfghesins. Roel.

Roel. Wel Roel/mijn dunckt ghy zyt al byj al wat bestoben
En van het sap des Druyfs/of Hoppen kracht bedoben
Peen Heer: Ick quaem aen straet/mijn swagher vendt my daer
Die wilde/dat ick eens tot hem soud' komen naer

Ick gingh/en dronck eenmael/doch want daer and'ren luyden
Quamen/en ick niet wist wat het al mocht beduyden/
Zeyd' ick/dat ick niet meer of drincken komt of wouwt

Vader. Wy weten/Roel/ghy zyt engh als een Monicks montu.
Maer byj/gaet flucks naer huys/mijn Soon is aenghecomen
Mer't Schip van Calis af: Ick hebbe voozghenomen
Met hem te spreken wat/op dat ick mach verstaen
Voet met zyn Studio in Dranchrijck is vergaen.

Seght dat hy by my kooort want ick hem hier verwachtte/
Op dat ick/tghene rest/ten uytepnde betrachte

Roel. Maer is u Soon thuyg/Heer kverwacht dan boden-broot
Vader. Cis beer van laechen/Roel: hier van hebt ghy gheen noot
Cis al te laet: ghy slacht doch kopjen met de Schollen

Die op Paes-dagh na Poen de Dis-merckt quam verbollen

Roel. Maer Heer/kheb uyt gheweest/en utwe saeck beschickt.

Vader. Ja/soo dat ghy/my dunckt noch aen de broecken sticht
Gact Roel/gaet. Roel. Heer ic ga: k meyn hy sal hier haest wesen:
Ik wed ick so schoon wel dien/dat ick niet b houf te vzeesen/
Of ick sal noch wel een veegh krijghen uyt de Pan
Stil swijghent: En wat leyt dan daer oock pemant an.

Tweede Handelingh. Vierde vtkomst.

Vader des Huyfghesins.

© Godt der Goden all' eeuwigh Licht/Heer Almachtigh/
Ghy die ja met een wenck betweeght de Berghen crachtich:
De Zee oppruyffschen doet: die oock na dinen wil
Haer pruyffschen laet terstont/wlack sfinde ende stil.

Hoe dickwils hebt ghy my/doch vaderlijck/gheslaghen/
 Eer ick ghekomen ben tot dese oude daghen!
 Doch weder opghericht mijn hert/siel/en gheuoet
 Twelck dooz de cracht dijns toozns lagh als onder de voet.
 Wilt my doch wijders/dooz dijn Barmherticheyt ionnen/
 Dat werck 'twelck ghy in my soo trouw lijk hebt begonnen/
 Ende tot noch toe op ghehouden en betracht/
 Tot uwer eer ten eynd volcoom'lick werdt volbzacht.
 'Tis waer/ick hebb' verdient dickwils van u verstoeten
 Te sijn:wilt my daerom doch nimmermeer outblooten
 Van dijn ghenaed' en gheest/die my mach zyn een licht
 Daer naer ick mijnen voer recht set/en kind ren slicht.
 Wanneer ick was in noot/verdriet/anert en beswaren/
 En ick met een gemoet verflaghen/gingh berklaren
 Dal mijn swaricheyt/en mijns herten secreet
 (Niet dat ghy die O Heer niet van te vooren weet
 Maer als een Dienaer slecht/ende der sonden slabs
 My booz uw' Majestejt totter aerden begabe)
 Vergaest ghy niet alleen mijn sonden int gemeen/
 Maer recht weder om op selfs myne trage loen.
 Wanneer ick ben gehoozt/en verhoozt in mijn klaghen
 En niet was danckbaer recht/hebt ghy my niet gheslaghen
 Naer mijn verdiensten/Heer:maer hebt boozby ghesien
 De swackheyt mijnes vleeschs. O Heer laet het gheschien
 Alles tot dpuer eer/tot Salicheyt en vrede
 Van my/die ben u knecht:en van mijn kind ren mede:
 Op dat mijns levens eynt 'tbegin der eeuw'gher vzeught
 Sy:en mijn kind ren oock booztgaen van deught tot deught.

Tweede Handelingh. Vijfde wtkomst.

Vader des Huysghesins.

II. Zone.

Zone.

Wat ist Heer Vader/dat ghy my tot u liet komen?
 Of hebt ghy/my per wes te vraghen/boozghenomen?
 Hier ben ick/by berept:met soo secreet int hert
 Twelck u na waerheyt niet gheopenbaert en wert

Vader.

Ia Soon/ ick heb soo veel te vraghen en te segghen:
Maer ick en salt niet all' naer noot/ kunnen uplegghen.

Doch dit ten p'incepael. Hebt ghy oock/ dat ghy weet
D' tijt ten meesten nut en oozbar wel besteedt?

De wyl ghy hebt van hier verkeert in vzeemde landen/
Sijnde gelyck als los' uyt mijn uw'g' Daders' banden.

Zone.

Hier op en heb ick doch een woorz' t'antwoorzen niet
Dooz' dat ghy de waerheyt selfs' inder daet en siet

Want eyghen lof die stinckt/ heb ick hoozen verhalen
Dick in mijn's' Moeders'/ en inde Latijnsche talen.

En 'tis de beste waer/ die daer haer selven prijst:

Ia/ daer het werck oock selfs' zins' Meesters' kunst aentwijst

Maer/ dat mocht langhe sijn. Ick sal u hier verthoonen

Der Professoren hant/ dien zy tot mijn verschoonen

Rechtveerdelyck hebben/ niet dooz'gheschenck/ bereect/
Zynde volcomen een Jurist' ghepromoveert.

Wat mijn Comportement aengaet/ sult ghy in desen

Paer waerheyt/ so ick meijn/ mede wel kunnen lesen.

Vader.

Ick heb veel sozgen/ Soon/ en kosten uytghestaen/

Selfs' van die uyr dat ghy ter school eerst zyt ghegaen.

Ghed' zonghen dooz' veel spijts' van Clappers' en clappeyjen

Die dooz' onbetenheyt's' teughel meyniden te lepen

My' buyten dit mijn' spooz'/ op dat ick minder kreegh

De Victorij' vant wit/ daer ick krachtigh naer streegh.

D' een seyd' / Ick soud' u dit: d' ander/ dat hantwerck leeren

Op dat ghy winnen mocht in plaets' van ghelt verteeren:

En dat ghy na mijn' doot veel goederen niet rust/

Besitten mocht na wensch' en uw'g' herten lust.

Sone.

Tis al van out's' geweest: dat/ die gheen konsten wisten/

Den wijssen achten als of men's' aen de want pisten.

Wat isser beter goet/ en sekerder dan dit

Twelckmen gantsch buyten sozgh' in sekerheyt besitz

Dins' Vader soo een goet/ dat ghy my niet kont geven

Twelck costelicker is/ of grooter in dit leven

Want de geleertheyt doet/ als Cicero verclaert/

Dat wy ober al zyn teghenwoozdigh/ al waert

Dat wy oock mijlen veel absent waren woonachtigh.

Doot zynde/ is men on's' als levendigh ghedachtich.

Deef kan ons werden noyt dooz ghewelt ofte list
 Ontrocken/schoon yemant dupsent pzaektijcken wist.
 Gheen des Zees golven suer/hoe hoogh en diep sy jaghen
 Yemant dit vaste goet wy opt ontnemen saghen.

Hoe sel den Byzant schiet op het al vertrent buy?
 Theeft noyt yemant dit goet ontnomen t'een gher wy?
 Schoon hoe veranderlick dat selfs zijn alle tijden/
 Dit goet alleen blijft vast/kan geen verand'ringh lijden.
 Dit goet den mensch soo vast in sijnen boesem leyt
 Dat het wel dooz de doot/maer niet eer van hem scheyt.
 Dit is een Ceer-ghelt vast/twelck u niet kan beswaren/
 Schoon dat ghyt wijlen veel met u dzoeght dupsent Jaren:
 Cis als Erasmus seyt/den Kijcken een cieraet:

Sen peerle in een Kingh die schoon en heerlick staet.
 Het is soodanigh goet/twelck waerlick goet mach heten:
 Want het in teghenspoet de dzoefheyt doet vergheten.
 Bias sagh/dat sijn stadt deur t'oyer werde verteert/
 Vluchtende/riep hy/dat hyt ontquam onberseert:
 En schoon dat hy was naecht als van Moeder gheboozen/
 Seyt hy: k en hebbe niet/ia niet heb ick verloozen:
 Want hy dit vaste goet onberseert hy hem dzoegh:
 Soo dat hy op gheen goet anders een miyt acht sloegh.
 Als Scilpo was vervolght/verjaeght van sijn vanden
 Wt al sijn goet en haef veer was in vzeunde landen:

Van sijn kindzen ontbloot/ooch selfs van sijn huysvrouw
 Oher al dit verlies dzaeght hy soo wepnich rouw/
 Dat hy Demetrio blphertigh gingh verhalen/
 Dat hy doch niets was quijt/maer dat hyt al te malen
 Behouden hadt:en sagh alleen maer op dit goet/
 Waer booz ick God en u mijn Vader dancken maet.

Vader.

Ick ben ghekomen zoon/nu tot dees oude daghen
 En noyt mijn Ooghen ick dus verr' hebbe gheslaghen.
 Maer ghy hebt wijsheyt booz.Wel dien die God gheleyt

Zone.

In een booznemen goet tot zyns naems eerlicheyt
 Wat is dan Vader/twit waer op ghy eersmael oogghden
 Met my:en soo met lust stedes met vzeughden poogghden:
 Hadt ghy yet anders booz?was het wat anders dat
 De hoop in mijn persoon u herte steedts besat

- Vader. Niet anders/dan dat ghy tot eeren mocht gheraken
's Lants' voordeel vord'zen/en der Voz' ren goede saecken.
En soo ick van dees' hoop in u versterken bleef
Dooz' al u wijsheyt ick niet eene mijs' en gheef.
- Sone. Neen Vader: weest gherust. Schoon dat ick moeste derben
Oock aller menschen gunst: Ja d'ysent dooden sterben
Sal ick bevoordren dat 's Lants' voordeel wert betracht/
Ende der Armen recht/hoe kleyn men die oock acht.
- Vader. Soo laet u dan mijn Soon/dooz' gaben niet bekoozen/
Daer in veel menschen doch trouws' loof'lick in versmoozen.
Niemand's Tafel geniet/waer dooz' ghy dan verkoopt
D'vzph'yt: en tot quaet te doen diekwils' verknoopt.
Neemt gheen gheschencken aen/waer dooz' ghy de quaed' saken
Der quaden recht/soeckt/en der goen recht quaet te maken.
Dat des Pluyms'rijcker's stem u niet int herte sinckt/
Die u verstrickt/wanneer hy op sijn' ooz'baer dinckt.
En wat dies' meerder is/wilt van den ouden leren:
Wat dier de mensche is leertmen wyt conuerseren.
- Sone. Soo ick vooz' dees' alrijt/Vader d'yn stem ghehoort/
En noyt heb in cleynacht ghenomen eenigh' woort/
Soo sal ick oock dees' leer ghetrouwelicken vaten:
En wat meer wert veresp'cht/ my onderwijzen laten.
- Vader. Wel gaen wy dan: misschien u broer is g'comen nu
Dien ick verwachten oock immer soo haest als u.

Derde Handelingh. Eerste wtkomst.

Roel- May,

- Roel. Wat docht u flus al. May: hoe dansten doen de Poppen/
Doen Joffrouws' met een voet u won ter deur wyt schoppen?
Ggingh der van kanten frap: t'gat wou op schijven//gaen.
Mijn docht ghy wijcken moest: kont ghy niet blijven//staen?
- May. Twasser niet eens' soo d'ruet: 'thad een v'gh te beduyden.
Roel. Mijn docht/sy u nochtans' wel crachtelijck upt luyden.
May. Twas' maer een mis'verstant. Hoe wel ick had ghelijck
Om datse me Drouw is daerom alleen ick wijck

- Roel. **C**lieper hol af. Ghy most dewe kneuckelen bosch springhen/
En etende buyst-loock. noch al placebo singhen.
- May. **I**k segg 'tis onwaerheyt Roel: s' heeft my niet aengheraeckt.
- Roel. **G**hy weet nochtans wel May/hoe dat haer stock-visch smaecht.
Ghy most uw' Vrouw/als ick mijn Heer doe/sachtkens streelen:
Segghende **H**ep/wat sijn uw' Jongen schoon: en spelen
Ondertusschen moy weer: en leeren soo huysch gaen
Det thoutjen om het Kalf: dan sult ghy altydt staen
Int witte bladt/en sijn tbeste kindt uytghelesen/
Want sotten/weet ghy sijn altyt gheerne ghepzesen.
- May. **E**wil soo niet woutren Roel. Ick heb het wel besocht/
Want ick hebt wel soo veer niet schoon praten ghezocht.
Dat wy als Gy en Roek d'een d'ander soet aensaghen:
Maer als de buy quam an/warent weer nieuwe blaghen
- Roel. **I**ck kenjert anders. May: want ick ende mijn Heer
Zijn altyt wel te vreen/en twisten nimmermeer.
- May. **H**oe na sout ghy wel Roel: jou wijsheyt dat toe schryben:
Maer loopt soo doch niet wegh/wilt noch een weynigh blijen.
- Roel. **H**oe ist u Swagher al: Det tot den bodem toe?
- May. **E**is maer slecht bleeschken/en noch van een outwe Roe.
Ja soo! wist ick het niet! Ick seyt wel van te boozen;
Altydt smeertmer/en de Derckens loopen int koozen.

Derde Handelingh. Tweede wtkomst:

Roel.

Wat docht u van on s May! Soo haest en sey 'k haer niet
Daer leet/sp daedlick my dit in mijn boesem stiet.
Maer tis gheen swaricheydt: die hem uyt helpen soppen/
Die moghen nu den sack samen weer helpen stoppen.
Mijn Swagher was (tis wat) wat meer dan ick ghesien/
Hy deed' wat Cramery/ick diend' de goede sien.
Mijn Suster meynde/thond' sijn leven niet ophomen:
Maer kimeyn sy heeft nu al een ander weer vernomen.
Men heeft nu dus langh de eene sack ghelapt
Det d'ander. Teene bat opt ander uytghetapt:

Om datmen den hierwisch soo seer heeft uyt gesteecken/
 hebben de schuldnaers niet een woozt derben spreken.
 Maer wat salt wesen haest? Opt tbaetjen niet dan gest/
 En t'knoren van het Swijn twelck sijnen buerman mest.

Derde Handelingh. Derde wtkomst.

Moeder des Huysghesins. Roel.

- Moeder Roel/hebt ghy onse Meyt hier ontrent niet vernomen?
 Ick hebb' haer soo van doen: k'weet haer niet te bekomen.
 Mijn Oulste zoon die komt daer thuyt uyt Enghelant:
 Ick wenschste/dat sy t'werck wat dede aen deen kant.
- Roel. Begheert gy Vrouwe dat ick na haer eens om ga vraghen?
 Misschien sy hier of daer wat heen mach sijn gaen dzaghen.
- Moeder Ja/loopt by Roel/en looft u voeten een paer schoen:
 En als ghy haer dan hebt/seght dat sy haer wilt spoen:
 Want ick heb niet ghckoocht: tis alles van sijn stede:
 Indien't mijn man oock wist hy waer niet wel te vrede.
 En soo ghy haer niet en kunt binden hier of daer
 Soo haest u dan by wat/comt ghy in plaets van haer.

Derde Handelingh. Vierde wtkomst.

Moeder des Huysghesins.

Ist niet een byster werck/dat mijne Meyt haer praten
 Om niemants will'pock watmen seyt/niet en kan laten.
 Wanneermen slapen sal/of aen de Tafel gaen
 Soo is sy d' eerste/en blijft nieuwers praten staen.
 Maer alst van nood' is datmen d'hant steect uyt de mouwe/
 Waert wel van nood' dat ick het werck alleen doen souwe.
 Ken do?k niet segghen/ als Roel teghenwoordigh was:
 Sy houden t'bed' met een/en treden eenen pag.
 Wat den eenen gheschiet/moet d'ander terstont weten:
 Wat d'ander niet en knautwt/den eenen niet sal eten.

Als ick het segghen sal. Wat isser toe te doen
 Zy steken tsamen haer hoofden in een Capzoen.
 Soo dat ick om en om/waer ick my wend of keere/
 Niet anders binden kan dan verdziet en hert zeere.
 Mijn Man heeft noch vermaeck/en scheidt noch vzenchde soet
 Int wel-leben en deught tot sijn Sonens voozspoet
 En 't zyn doch Sonen al: wat kunnen my die wesen
 Tot mijnes herten lust/ ofte behulp in desen?
 Zoo God my had vetteent een Dochter/mijns ghelijck/
 Ick meynt niemant en soud' met my sijn eben ryck.
 Ick soud' mijn huys alleen met haer kunnen ophouwen/
 It wedd' gheen Meysens mijn haer' langer beschijten souwen.
 Indien men is te vreen/men wert dooz haer ontfelt:
 En daer vooz gheestmen haer tganstche Jaer kost en ghelt.
 En soomen wat seereets heeft in zyn huys verbozghen
 Dat het niet dooz de Meyt ontdeckt werdt moetmen sozghen.

Derde Handelingh. Vijfde wtkomst.

Vader ende Moeder des Huysghesins. I Zone.

Vader. Vrouwe/de Meyt heeft my terstont naer u ghebzaeght
 Moeder. Ick werd' van eene Meyt mijn deel toch wel geplaecht.
 Ick heb haer hier en daer/thuys en langhs all' de straten
 Ghesocht en bind' haer niet. Vader. Ick sagh haer schueren vaten.
 Deer achter in een hoeck: Daerom weest doch te vreen:
 Men kijft somtijts doch wel/en men heeft wepnigh vreen
 En/wilt naer huys toe gaen/en haer naer u vernoghen
 Beschicken noch een hulpe/die haer mach helpen dzooghen
 De vaten:oy dat sy wat anders neem ter hant/
 En twerck soo metter haest eens raecke aen d' een kant.
 Moeder. Een liebe Man: men most hier so niet menagieren/
 Kap en Cobel soudmen soo in sijn huys vertreen.
 Gheen schadelicker ruggh/ ick bid' gheloves mijn/
 Van de hoersolen ven de Dozpel-maeghden zyn.
 Vader. Wel gaet ghy dan naer huys/en maecht het selfs te doghen/
 Want penant moet de vloer/ghy/of een ander begghen.

L. Zafij Borgherlijcke
Derde Handelingh, Eerste wtkomst.

Vader des Huyl'ghensins. Outite Zone.

- Vader. 'Ik heb' menichmael ghehoort/datter geen meerder smert
Of dzo of heyt rijzen kan in een Vaderlich hert.
Dan dat sijn Sonen of Dochters van hem gebooren
Niet lust ren na sijn stem: zyn raet niet willen hoozen
Waer dooz het dan gheschiet/dat sy als schepf len loos/
Gantsch overgeven sijn haer eyghen sinnen boos.
Dat men in 't teghendeel gheen meer vzeught kan bedincken/
Of in eens Vaders hert nimmermeer sach insincken/
Dan dat hy selber vzoom en Godvzuchtigh zyn zaet
Wt hem ghebooren/siet navolgen inder daet
Zijne gantsch hepligh en Godvzuchtighe voetspaden:
Waer dooz sy dan Gods Gheest en zeggen op haer laden
'Ik heb' so nu so dan wel swaricheyt ghade
Soo dat ick als mijn Siel in vzoefheyt groot besat/
Maer tswaerste heb ick dan/twelck alles gaet te boven/
Noch niet ghesmaect: waer vooz ick God dancklick moet loben:
En bidden/dat ick mach vzeught in mijn kind'ren sien/
Op dat al wat sy doen/mach 't sijn eer gheschien.
- I. Zone. Och Vader: Godt de Heer/wil u en ons dat gheben/
In wien wy alle ooc tsaem leven ende sweben.
- Vader. Ghy weet hoe meen'gen sucht ick haeld' wyt thert wel diry:
'Ik weet/hoe meen'ghen nacht van sozgh ick noyt en sloop.
Ghy weet wat kosten groot ick aen u heb ghanghen:
'Tis my doch alles niet/wanneer ick mach erlanghen
In mijnen ouden dagh die vzeught aen u te sien/
Dat Gods ghemeynt en kerck veel vzeughts noch mach geschien
Doozt hoozen van Gods woort/bloepend' wyt ulwen monde:
En dooz u leven repn/vooz d'menschen tallen stonde.
- I Zone. 'Ik hoop Vader ghy sult noyt verooft zyn van uw' hoop:
Want ick met u naer een Gods saligh eynde loop
- Vader. Meerder en wensch ick niet. V een voozschryft te gheben
Int snijden van Gods woort/ben ick niet in bedzeben.
Dat hoop ick/hebt ghy in Gods woort bevonden//wel

Dooz hem/die u leerden dat tallen stonden//wel.
 Alleen is dit mijn wil/mijn wenschen en begheeren/
 Dat hoe ghy hooger zijt/u meerder sult berneeren:
 Want wie Gods waerheyt leert/soeckende werelts eer/
 Die bauwt met d'ene hant met d'ander smijt terneer
 Schoon dat ghy leeraers veel saeght in gaen quade wegghen/
 Volcht ghy alleen het padt Chzisti uwz hoofst te degen
 Die niet gesocht en heeft hoocheyt of werelts staet:
 Maer die veel eer van hem wegghen ter neder staet.
 Leert van hem/dat hy is sachtmoedigh en ootmoedich:
 Onnoosel als een Lam in all' zijn doen rechtgoedich.
 Weest geen uytnehmer dan van pemans' hooch persoon:
 Stelt u booz die arm is//soo wel als rijk ten toon.
 Weest gheen liefhebber van des werelts potentaten/
 Soo dat ghy t'slechte volck g'lyck als sout varen laten.
 En toont/dat ghy perfect in leven zijt en leer/
 Op dat ghy Sielen soo meught winnen dieg' te meer.
 I. Zone. Tot t'ren en t'ander/hoop ick sal my Godt berleenen
 Sijn genade en gheest. Vader. Soo wilt u dan berleenen
 Onder de macht' ge handt van Godt/ons Heer ghebreest
 Die u in al u doen wil leyden met sijn Gheest.

Vierde Handelingh. Eerste wtkomst.

May. Roel.

May. Maer Roel/wat docht u flus/mocht Juffrouw niet wel beeren/
 Doen sy my soecken liep/en mepden af te smeeren?
 Maer ick mepu/dat sy stont/en keeck siet op haer neus
 Supberlick als een groen en wel bekroosde geus.
 Roel. Pu hebt ghy bys' booz/May wanneer sy wat wil segghen
 Kunt ghy haer kijben daer fray mede wederlegghen.
 May. Dat heb ick oock ghedacht. Wat is mijn Heer verheucht
 En of doch wel een eynd' sal hebben sijne bzeucht?
 Roel. Seght/waerom: Om dat sijn Sonen sijn thurs' ghekomen?
 Ep lieff toch: grooter bzeucht heeft wel een eynd' ghenomen?
 Ick heb doch wel ghehoort/waer bzeucht is binnen deur

- May. Dat daer wel dzoefhept is naby/ja dicht daer veur.
 Dats waer. De Jonghste mocht noch wel het haentjen wesen
 Een Coninckken onder veel Bpekens soet ghepzenen
 Roel. Ja soo:hy gaet vast leegh/en speelt al by mop weer
 En drinet oock wel/al weet het juist oock niet mijn Heer.
 May. Hy is soo wijsch/soo tipsch: soo los/so flos van sinnen
 K'en weet int eynd' niet wat men met hem sal beginnen.
 Maer 'kbid u Roel/laet ons doch hier vooz sozghen niet;
 Hebben s' alleen de vzeught/laets' hebben oock t'verdriet.

Vierde Handelingh. Tweede wtkomst.

Roel. May. Vader des Huysghefins. Outste Sone.
 Middelste Sone.

- Vader. Gaet May besozght de Pot/en wilt de Tafel decken:
 Gaet boort/mijn dinckt ghy oock met my noch wel sout gecken.
 Gaet ghy oock henen Roel/en seght mijn Jonghsten Soon/
 Dat hy soo haest hy kan hem by ons hier berthoon.
 Cis wonder wat de knechts en Meysens al te praten
 Hebben: oock waer sy sijn in huys ofte op de straten.
 Ziet kinderen dewyl wy tsaem hier sijn by een/
 Zoo herclaer ick/dat ick ober u/so ick meen
 Wel mach afleggen al mijn Vaderlicke sozghen
 Die ick ober u dzoegh stedes/heden en mozghen.
 Naer dien ghy beyde hebt waer van ghy leven meucht;
 Wanneer ghy rechts u schickt soo het betaemt tot deught.
 I. Sone. Ick hoop Godt sal ons boortz wijders nu wel beraden
 En leyden na zyn woozt op zyn heylighe paden.
 II. Sone. Die ons in al het gheen wy nemen by der hant
 Zyn zeghen geben wil/zijn raet/hulp en Bpstant.
 Vader. Maer dit dient noch gheseyt. Dewyl u last om drazghen
 Sal wesen wonder swaer/dien ghy sult t'allen dagen
 Van 'smozghens dat de Son upt den Oreaen stijght
 Tot datse sabontz in den natten Voesen sijght/
 Te boeren hebben upt. Een om Gods kerck te bouwens
 Geboutwt/met aller blyt oock wel by een te houtwen.

D'ander/om wijselick te dienen 't Daderlant
 Met goe boozsichticheyt/rijpen raet/en verstant.
 Weduwen en Weesen te voorderen: de saecken
 Der Armen rechten goet tot een goet eynt te maecken.
 Den quaden straffen/en den goeden spreekken by.

Dat yder een van u doch stedez blijve by
 't beroep het welck u is van Gode hier gegheben/
 Op dat ghy 't in een goet consciencyt meught beleven.

I. Sone.

Hier segh ick Amen toe, en sal u woort en Leer/
 Tot mijnes levens eynt vergheten nimmermeer.

II Sone.

Soo langh mijn Siel oock sal in 't Lichaem spelen crachtigh
 Sal ick mijns Vaders woort hier in oock zijn ghedachtigh.

Vader.

Nu dan tot een beslyt: Wanneer ghy dan dooz minn'
 Te trouwen een huysvrouw. mocht nemen in den sin
 Siet wien ghy neemt ter hant; op dat gh' in gheen onlusten
 valt/als ghy meent te gaen dooz 'thouwelick tot rusten.
 Want soot' een Vader is moept/ja p' rijckel gewis
 Zijn Soon te brengen op tot dat hy mann'lick is;
 Zoo ist een Manbaer Soon perijckel ja noch meere
 Cer dat hy krijght een Vrouw waer ober hy is Heere
 Wanneer ghy dan nu sijt dooz 't houwelick ghepaert
 En uben echt na recht kuytsch en eerlick bewaert
 Zoo laet uw' Vrouw' thaer, wilt ghy het u betrachten
 En voorts in al u doen den Zeghen Godts verwachten.
 Weest Heer/en heerscht doch niet ober uw' Vrouwen vleesch/
 Op dat' uyt minne u diene/en niet dooz breez.

Ghy die daer zijt gestelt Gods kerck doozt woort te stichten
 Ende met heylicheyt des lebens booz te lichten/
 Laet niet u Vrouw dijn Raet sijn in des kercks secreet
 Want een Vrouw licht heelt tgheen dat sy niet en weet
 En ghy die daer 't secreet vant Lant sulc moeten dzaghen
 Wilt oock ober dat stuck dijn Huysvrouw gheen raet dzaghen
 Want het voeght de Weerdin/te gaen ober den heert
 Maer wat daer buyten is/dat past alleen den Weert.
 En wat mach doch mijn Soon u Broeder soo langh dzalen
 Dien ick al ober langh dooz den knecht dede halen.

I. Sone.

Misschien hy hier of daer erghens is uytghegaen
 Soo dat hy uyt den knecht u wil noyt heeft verstaen

L. Zafij Borgherlijcke
Vierde Handelingh. Derde wtkomst.

Roel. Vader des huysghesins. Outste Sone.
Middelste Sone.

- Roel. Maer Heer/ick heb gesocht thups ende aller wegghen
Maer heb hem nergghens doch/noch hier noch daer gekregen.
- Vader. En hebt ghy wyders niet yemant naer hem ghevraecht
- Roel. Neen: Maer onse meyt die seyd' hy was 'amozghens' verbaeght
Van sijn ghesellen/om met hen ter jacht te rijden.
- Vader. Maer dit past yimmers niet: dit kan ick doch niet lyden.
En wat beschept is dat! Soo sonder eenigh woort
Of weten? li waen het is sijn dagghen noyt ghehoort.
- II Sone. Maer Vader weest te vreen: de meyt wisschien kan falen.
Dooz' t'gheen men van ter zijde' hoortmen/wel licht kan dwalen.
Wanneer ick niet en ben ghewisch in eenigh saeck
Ick vzeuchde of vzoefhept nimmermeer in en maeck.
- Vader. Maer theest nochtans al yet/pet/seggh' ick te beduyden/
Dat hy noch niet en komt. II. Zone. Hy mach by een'ge luyden
Hier of daer yzaten war: Tis daerom niet gheseyt/
Dat den dagh om ter jacht te rijden sy ghelept
Op heden: maer wel eer/noch langhen tydt na desen
En dat ghy ceert gheschiet dies wel sult seker wesen.
- Vader. Maer ondertusschen soo verloopt ons nu de tijt
Die langer wachting' oock int minsten niet en lyt.

Vierde Handelingh. Vierde wtkomst:

Outste Zone. Middelste Zone. Vader des Huysghesins.
Ionghste Zone. Roel.

- I. Sone. Ja siet/hier komt hy noch. Vader. Maer laet ons van hem swijgen
Op dat hy niet wisschien mach achterdencken krijghen
Van eenigh quaet beslypt/tot sijn nadeel gheschiet:
Want onder vzienden meest men jalousie siet.
- II Sone. Indien ghy dan nu yets hebt om hem te verclaren/

- Wilt het by u tot op een ander tijt bewaren
- Vader. En swyght ghy Roel/van dat ghy hem nu hebt ghesocht
Op dat daer doot in hem geen quaet en wert gewoicht.
- III. Sone. Maer Vader zijt ghy hier. I heb gantsch de stadt deurlopen
V soeckende met vlijt: en dat alleen op hopen
Om upt mijn Broeders eens recht te moghen verstaen/
Doet haer doch buptens lants al mocht wesen vergaen.
- II. Sone. En wy verlangden oock met u nu wat te spreucken/
Maer ick vzeese de tijt sal ons hier toe ontvreecken.
- Vader. Ja laet ons binnen gaen/sien wat de kock al koocht
Ick meyn de schoorsteen nu al wat langh heeft gheroocht.

Vijfde Handelingh. Eerste wtkomst.

May. Roel.

- May. Waer komt ghy Roel vandaen? Roel. I heb gasten wesen nooden
Gaet byn wat haest naer huys: want ghy sult moeten dooden
Al watter is gemest. May. Ick meyn Roel dat ghy spot
Men brast by ons soo niet: Of hout ghy my voor sot.
- Roel. Een sal gheen brassen zyn. Men sal een blymael gheben
Dat Godt ons Meester heeft soo langhe laten leven
Dat hy sijn Zonen mach gesont in vzeughden sien
Van wien hy meynt dat hem sal eer en deucht gheschien.
- May. Dats noch het minste Roel/maer dats in allen talen
Sijn onderwesen nu/dat is het alte malen.
- Roel. Daer hebben sy wat aen. Den tienden niet berst aet
Of schoon een man al veel in vzeemde talen praet.
Ick hou van mijns ghelijck. mijn Moeders tael ick vzijs/
Al wat ick seggh/ich oock lichtlich daer met bewijse.
- May. Men seyt ooc gemeenlijck: tpaet oock op u wel erl
Een front of Pannekoeck is een Boer eff n veel.
- Roel. Maer May. Ick noyt van u sulck een antwoort verwachte.
- May. Ja Roel. Ick hebse nu al onder mijn gheslachte/
Die da r wel boelen/en hebben oock inder daet
Bevonden/datter niets eygentlich vast en staet.
Sonder tbestieren van wel g oeffende verstanden:

D ij

Wan

Want die zyn't die alleen wel regieren de Landen;
En sonder wien oock al de Steden t' ondergaen/
Ja hoe heerlick en schoon sy oock verheben staen.

Overbalt al watter is/goe zeden ende wetten
Waer naer d'inwoonder heeft zyn schzeden recht te set ten
En sonder wien oock al 'twelck tot de kerck behoort.

Dooz ghewelt of pzacktyck onder onwaerheyt sinoozt.

Roel. Omach wesen dat het wil ick salt u laten winnen;

May. Want ick ben/ja blijf hot/ end kiant soo niet versinnen.

Roel. Ja Roel/die niet en weet/hoe soet den honigh sinaeckit

Roel. Ten is niet bzeemt dat die t'geswarm der Wyen laeckit.

May. Naer May gaet doch naer hups/'ksegg' datmen u sal wachten

May. Ghy zyt soo traegh/als of ghy op uw' Vrouw' niets achten.

May. Ja nu mijn soete knecht/het sal wel wesen baer

May. Ghy zyt onder u muts boozseker niet heel clær.

Vijfde Handelingh. Tweede wtkomst.

Vader des Huysghesins. Roel. Outste Sone.

Vader. En seght my hebt ghyt nu alles kunnen beloopent?

Roel. Ja stont al waer ghy quaemt de deur oock booz u open.

Roel. Sy sepden al het is een moghelicke beed

Vader. Ameyn datse tabont oock sien naer een goede steed.

Vader. Ja Roel/daer synder al/soo ick steets wilde soppen

Vader. En tgoetjen twelck ick heb haer inden kele kroppen;

Vader. En dat ghy Roel mijn knecht stedex booz rbaetjen zadt

Vader. En May mijn meyt daer toetwel op gheditschet hadt/

Vader. Die mijn wel dienden dan oock selfs tot den voetsolen;

Vader. En alst dan waer verteert/soudt zyn den Heer bebolen.

Vader. Gaet ghy nu boozts naer hups/en siet watter onthzeectt/

Vader. D Vrouw heeft veel te doen/siet dat ghy soetlick spzeectt.

Vijfde Handelingh. Derde wtkomst.

Outste Sone. Vader des Huysghesins,

Maer

Huyf-houdinghe.

I. Sone.

Maer Vader/hoe mocht ghy den knecht doch sulckes seggen
Hy salt misschien noch by hemselben oberleggghen
En b' dincken/wie die sijn die maer haer oogen slaen
Paer utwe tafel/en naer geene vzientschay staen.

Vader.

De waerhept schacmt sich niet. Hy mach het oock wel weten;
Ick wenschte, dat icks' oock met eeren mocht vergeten.
Want wat is soo een vziens? Niet anders dan het fret
Twelck op 't Conyns bederf alleen sijn tanden wet.
Maer zoon/ick wenschte nu u broeder waer ghekomen/
Op dat ick hem doch seyd twelck ick hebb' voozgenomen;
Want mijn Siel en ghemoet verlaught van herten seer
Oock hem te bzenghen op tot alle dencht en eer
Mijn onderdom is hoogh/daer toe ick ben ghetreden/
Mijn herte dat verlaught na rust; en hoopt den breiden
Der upbercooznen Gods wel haest volmaecht te sien
Dooz't heyl twelck ons Gods zoon in sijn doot liet gheschien.
Ghy weet ick heb u twee nu soo veer opghetoghen/
Dat ick op u niet meer/hoop ick behoef te ooghen.
Ick heb u opgheboet/geleert en voozghestelt
Hoe ghy vooztzs leben sult/als ghy upt mijn ghewelt
Nu zijt; En sal tot God vooz u noch altyt treden
Tot tepnt mijns lebens met mijn vperighe ghebeden
Een epnd' sijn woozt u sy een leyfster aen u boet
Sijn Geest u wijst den wegh dien ghy in treden moet
Dit een is dan noch noot dat ick hem oock soo stichte.
Tmiddel tot sijn nootdzuft aen wijf /en onderrichte
Wat wegh hy vozders noch daer toe heeft in te gaen;
En dan soo meyn ick hebb' ick 't mijne gantsch boldaen/
Godt hoop ick sal dan vooztzs sijn werck in u betrachten/
En u ooghen alleen steets op hem sulken wachten.
Maer Vader ist u wil dat ick my derwaertz heer
Op dat hy hier by u mach wesen dies te eer?

I. Sone.

Vijfde Handelingh. Vierde uytkomst.

Vader des Huyfghelins. Outste Sone, Middelste
Sone, Jonghste Sone.

D i j j

Maer

- Vader. **Maer** siet: gins' komt hy met zijn Broeder aengetreden:
 Sy zijn soo t schijnt al wel met malkanderen te vreden.
- I. Sone. **Maer** hoe! soud dat niet sijn? Twist tusschen bziert en bziert
 En past int minste niet/hoe veel te minder dient
 Het dan dat Broeders self oneenich zijn bevonden/
 Die als een lijf en Siel sijn moeten tallen stonden.
- Vader. En tis nochtang een saeck/die niet selden ghebeurt:
 Soo ver doek dat d' een Broer naer danders doot wel spert.
- III. Sone **Maer** Vader/zijt ghy hier? Vader. Ja Soon/Ick heb nu langhen
 Als tusschen hoop en vrees in twyfelmoed gehangen:
 Meynende dat ghy sout komen/en quamt doch niet.
 Waerom het dan tot noch toe minder is geschiet/
 Dat ick u naer mijn wensch mijns herten sin verclaerde:
 En ghy twelck ick u seydt/in een goet hert bewaerde.
 Dat ick u wijsen mocht waer van ghy leven meucht:
 'Tlichaem vooziet van spijts: de Siel vooz al met deucht.
- III. Sone **Maer** hebt ghy/Vader/noch wel pet om my te geben?
 Ameyn datter wyders niet by u is oberbleven.
- Vader. **Maer** Soon hoe praet ghy dus? III. Sone. Als onerbaren die
 Daer noch maer met een ooggh de werelt inne sie.
 Ghy hebt u Oufsten Zoon/gheschickt ten dienst der kercken.
 Den tweeden het Stadthuyjs. Wat sal den derden wercken?
 Vooz hun bepden:en sijn daer toe als haren staef
 Ameyn dat ick soo vooz haer niet stedex loop en draef.
- Vader. **Maer** Zoon/ghy schijnt my hier swarichept vooz te wenden.
 Ick wenschte dat ghy mijn uwxs Daders hert recht kenden.
 Maer op dat ick u nu soo veel my moogh lick is
 Wel onderrichte/en mijns ooghen-mercks ghewix
 Maecke. Sult ghy verstaen: dat d. Erst een groot begeren
 Steedts heeft ghehadt/om inde Godttheyt te studeren.
 De tweede heeft niet min van Joncks aen grooten lust
 Gehadt tot Studium:en nimmermeer gherust
 Vooz dat hy inder daet/met hert/siel/alle crachten
 'Tstudium/twelck hy nu voleyndicht heeft betrachten.
- III. Sone **Maer** want sy nu dus verr' vooz dijn hulp sijn gheraecht
 Is bep'd de Werelt en Hemel vooz haer gemaecht
 Alleen:en niet vooz my doek/die ben min in weerden
 Ja als bergheten van hun bepden op der eerden

Vader.

Ghy weet/hoe dat ick u diekmael hebbs' aengheseyt
 Dat het my seer lief waer/dat ghy u sinnen leyt
 Nien t'studium/om tot t'een of t'ander te komen
 Maer ghy en hebt dies noyt in't herte aenghenomen.

III. Sone

Tis waer mijn zinnen sijn daer noch niet toeghestelt:

Maer ben veel liever met de honden in het velt.

I. Sone.

Soo hebt ghy dan hier in u Vader niet te schenden/
 En sijn deughdelijck bedrijft tot gheen ondeucht te wenden.

In alles twelck daer van uwen Vader gheschiet

Hy op een heylsaem en Godtbzuechtich eynde siet.

En meynt ghy dat ghy als een slaef vooz ons arbeypden

Sult moeten: en wyt groen sullen van uwe weyden

Dooz af eten: het is soo verr' van daen goet kneecht

Dat contrary is waer: want wie sijn dienst te recht

In Kerckelicke als in polytijcke saecken

Bediene sal/en al wat ist te degghen maecken

Bediene sijn Dienst in alle trouwicheyt:

Doltreckende sijn anuyt in goed' rechtveerdicheyt/

Die is/soot schijnt een hooft der Kercken/en een Heere

Der Inwoondzen des Lants: Maer in der daet veel meere

Der dienaren Dienaer der Slaben Slaef altijt/

En nimmermeer vant Jock der dienstbaerheyt bevyjt

En wat dies meerder is. Hoe kant een Heer verdzieten

Sijn dienaers haer nootdruft doch te laten ghenieten?

Die daer ten Altaer dient van den Altare leeft:

Den Oeg/die ploeght/ooch van de ploegh sijn voetsel heeft.

III. Sone

Maer wat salt sijn daer ick my mede sal erneren

Ken sal pinnerx niet van den hoogghen boom asteren.

Tot dat mijn goedzen gantsch ten eynde sijn gheracckt

En dan daer naer voozsgloop met bepd' mijn billen naect kt.

Vader.

Ep Soon/dat was het niet. Ghy sult u fluckx begheben

Tot den coophandel/en daer van sult ghy wel leven.

Wanneer u God maer slechts sijn zegghen daer toe sendt

Sonder wien/watmen doet/niets komt tot een goet ent.

III. Sone

Dien handel sal my doch vooz allen dinghen passchen?

Want als ick t'spit ghewent mocht hebben inder affchen

Soo sal ick dan van een verdozven Coopman sijn

Daer naer wel fraphkens een vooztreff'lick Maeck'laer sijn.

der. Maer daer en moft ghyt Soon niet laten op aen komen.
 Sone. Och neen mijn Vader/maer wie kant somtijlen dzomen
 Hoet eynde doch van den Coophandel vallen sal;
 Die niet s heeft/heeft wel veel;die veel heeft/niet s met al.
 der. Zoo moet ghy/oft soo viel/ooch met die riemen ropen;
 Maer men moet steedt s met vlijt naer hoogher walle bopen;
 En met voozsichticheyt altijt wel sijn voozsien
 Op datter gheen dwase Coopmanschay mocht gheschien;
 Want reden moet stede s uwen Coophandel dzijben/
 Sone. Indien ghy anders wilt met eeren daer by blijven.
 (Weet alle man seer wel)wintmen het meeste goet.
 der. Maer veler slechticheyt sijn maer subtyle treecken/
 Waer dooz sy dencken teen/en t'ander nochtans sprecken
 Daerom oock dickwils staet gheschreven op de bloer
 Dat tgoet/ghelyck het quam/ooch soo weer henen voer
 Maer wilt gy u/mijn Zoon/wel en wijs sijn beraden/
 Zoo sult ghy desen raet uws Vaders niet versmaden:
 Namentlick/ghy sult vooz dijn naesten sijn/als ghy
 Begheert en wenst dat oock u Paesten vooz u sy:
 Want met de maet daer med' ghy sult hebben gemeten/
 Sal u Godt vooz of naer te meten niet vergheten.

Vijfde Handelingh. Vijfde wtkomst.

Roel. Vader des Huyfghesins. Outste Sone. Middelste
 Sone. Ionghte Sone.

el. Maer Heer/ons' Joffrouw seyt/dat sy doch niet en weet
 Waer ghy vertoeben meught/dewijl de spijs ghereect
 De Tafel is ghedeckt/en wyders niet van noden
 Dan dat de Gasten nu van u werden ontboden.
 der. Tis waer;want nu de dagh ter neder schijnt gedaelt/
 En ons de Pacht daer toe diep uyt den afgront haelt/
 Sijn langhswert berwich kleet/om ober ons te trecken/
 En den aerbodem wijt daer mede te bedecken.
 Sone. Alst u mijn Vader behaecht kunnen wy thuyfwaert gaen.

Vader.

Ia comt/en laet ons oock niet langher blijven staen.
Du gaen wy. En ghy Roel/wilt tsaem de vzienden halen/
Op datf' op staende voet met u gaen altemalen.

Vijfde Handelingh. Seste wtkomft.

May. Roel.

May.

Maer Roel/bind ick u hier: Ick meynde ghy al langh
Waert om de vzienden wt: Onf' Joffrouw siet soo bangh
Dat haren man alsnoch niet weer is thups ghekomen
En datse niemant van haer Sonen heeft vernomen.

Roel.

Mijn Heer die gaet daer heen oock met zijn zoonen al/
En seyt dat ick nu tot den vziender loopen sal
Om haer soo haest ick kan/al t'saem by een te krijghen.

May.

En ick loop om t' Bancket: Zupcker/Aoock ende Dijghen.

Roel.

Eschaepscheren sal aengaen. **D**u Meyssen rept u voet
Want ghy doch nu ter tijt frap deur den Beughel moet.

May.

Tis gheen swaricheyt Roel: ten beurt niet alle daghen.

Roel.

Ia liebe May/daer soud' de gantsche stadt van waghen.

May.

Soud' dat so wonder zyn ghedaen van onsen Heer!

Daer synder wel diet doen/en kunnen niet een beer

Afblasen van den mont. Roel. **M**aer soudment daerom prjzen.

May.

Ep/dat en segh ick niet: ktwil daer slechts med' bewijzen

Dat het deel beter hem/dan velen passen soud'

Wy kennen hem doch wel/wanneer hyt slechts doen woud.

Roel.

Mijn Heer die hout hem leegh/so wert hy niet gheschooten.

May.

Ia daer naer dock niet van syn schuldenaers verstootten/
Tis een welghestelt man. **H**y is niet groot van hert/
Als vele doen/en syn nochtans seer kleyn van stert.

Roel.

Ia tis te byster May. Laet hem nu al by sparen/
Hy heeft een Soontjen die sal het daer naer wel klaren.

May:

Dats Godt alleen bekend; schoon het is onghesien
Indien het Godt beliest/t'sal wel anders gheschien.

En soo het doch ghebeurt; wat kannen daer van segghen!

Of salmen't zyn Vader daer naer te laste legghen?

Ep dat moet verre sijn: dewyl zyn Vader heeft

L. Zafij Borgherlijke

Godtbychtigh voor zijn Soon en huyfghesin gheleeft.
En heeft soo veel hy kont altijt sozge ghedraghen/
Op dat zijn Sone mocht leven naet welbehaghen
Van hem en synen God: op dat hy doch hier naer
De Saligheyt volmaeckt eentwich veelachtigh waer
Du May/laet ons te saem bebozderen onf saken
Op dat de Gasten haer t'about doch byolick maken.
Ghy tochoozders en wilt wyders verwachten niet:
VVant wat voorts wert, vereyscht terstont binnen gheschiet.

FINIS.

Kennis baerd Liefde.

Lucas Zafius.

Loffzangh

29

**Loft-zangh des Houwelijcks Baer-moe-
der vande Burgherlijke Huylhoudingh.**

Stem:

Daer de Prinſen buyten Reden, &c.

Hoe Saligh zijn de lieden/
Daer het houw lijk magh gheschieden
Om Gods eer te ſijn verbreyt:
Ende kereke Godts tot ſtichtingh/
Tot gheſelſchap en verlichtingh/

Vande dovre Cenſaemheydt.

O Geluck/die Godes zeghen
Soo ten Rechten heeft verkregghen:
Met een tijtelijcken ſchat.
Huys en goet comt van den Heere/
Maer een fijne Vrouw met Eere/
Gaet noch veer te boven dat.

Maer tgheluck komt dan noch nader/
Soo wanneer ons Godt den Vader/
Vruchten gheeft van onſen ſtam
Als de oorſaeck is Godts werckingh/
Want dat dient dan tot verſterckingh/
Daer ſ' haer oorſpronck eerſt van nam.

Seghenrijck wort thuys bevonden/
Daer d'eendracht vast hout ghebonden:
Vrede deur der Liefden bant:
Om de spruyten soo te hand'len/
Met goet leven voor te wand'len/
Dats den alderbesten stant.

Latet Godt dan soo gheschieden/
Dat ghy dienstboon te ghebidden
Hebt/hout altijd sulcken maect:
Dats u lieven en doock vreesen/
Doet soo ghy gheboon wilt weesen/
Soo bevesticht ghy u staet.

Als de spruyten dan soo groeyen
Dats in Godes wetten bloeyen:
Als ghy siet uyt uwen zaedt
U kints kinderen menighvuldigh
Die daer achten te zijn schuldigh
Steets te volghen Godes Raedt.

O gheluckighe Huyf-houdingh
Daer de Jaren met veroudingh
Zijn met Liefde' gefleten af
Om dan met sijn grijsse haren
Met gherustheyf heen te varen
In sijn ouders duyster graf

P. T. Pykolet.
Tghebedt is krachtigh

Sluyt-reden.

31

Sluyt-reden Opte Borgerliicke Huyf-houdingh.

T Veelhoofdige ghediert,, deur tweespalt opgeblasen
Loop door een quaet beleyt,, Alst ~~meer~~ onstuymigh rasen.
Maer als sy zijn ghetemt,, deur Anthions gheluyt
Orphei soet ghespel,, soo is haer woelen uyt.
Die d'Harten soo bestiert,, tot Burgherlijcke zeden.
Dat vee en stom ghediert,, bout Burgherlijcke steden
Gelijck hier Zafius,, ons heeft ten thoon gheset
Voor die een huys bestiert,, een Burgherlijcke wet.
Een huys een kleyne Kerck,, een groote lant bestieringh:
Een Coninghlijcke macht,, een Keyserlijcke vieringh.
En kan niet wel bestaen,, oft Vaderlijck opsicht
Met kinderlijcke vrees,, moet blyven in sijn plicht.
Gelijck als onsen Godt,, al wat hy heeft gheschapen
In zijnder handen werck,, is soeticheyte te rapen.
Hoe heeft hyt al ghestelt,, de groote gulde zon
Alst 't Jaer geeyndicht is,, komt daerse eerst begon.
De Silverigghe Maen,, met haer veel duysent starren
Die altijt seecker gaen,, en nimmermeer en warren
Als Burghers vande Lucht,, die onsen grooten **M**
Behout in hare plicht,, en altijt dueren sal
Tot dat des swerelts gloob,, den heerscher aller dinghen
Den alleen wijfen Godt,, ordentelijck sal bringhen
Dat desen woesten hoop,, versmelten sal in vyer
En ons int s' Hemels Choor,, sal voeren eens van hier.
Byt s' Hemels Burgherij, daert al is sonder morren
Daer man. noch Vrou: noch Kint,, noch Meyt of Knecht sal knorren
Maer vrede sonder ent,, twelck hier niet sijn en kan
VVant tgaet soo effen niet,, of een verduldigh Man
Siet wel wat over thoost,, om geen twist te verwecken
Dus wilt den besten zin uyt d' onderrechtingh trecken.
Van dit Bly-endigh Spel,, want tu voor ooghen stelt

Alleenigh niet de plicht,,die knecht en Maegden geldt
 Maer vaderlijke forgh,,en moederlijck bewegen
 En kinderlijke tucht,,om die met Godes zeghen
 Te queecken tot Godts eer,,en stichtingh van Gods Kerck
 Om die na tijdes tijt,,met naerstigh handen werck
 Tot voorstant van haer huys,,daer sy toe zijn gheneghen
 Best na des ouders staet,,of middel is ghelegghen
 Te leeren eenigh Ampt,,maer deughden boven aen
 VWant Ieught int groene hout,groeyt soot gebuycht sal staen.
 Den VVijngaert onbesnoyt,en sal gheen vruchten draghen
 Als diemen tsiijnder tijt,,snoeyt inde Maertse daghen
 Tvoornaemste grontlegh is,,van al dit grooten ront
 Ist datment Ieudigh Sap,,den toom leyt inden mont
 Om namaels dan de vrucht,,met vreughden te ghenieten
 Siet eens hoet Heydens volck,,haer Ieught betoomen lieten
 VWant in Socrates school,,de Ieucht gheboden wart
 Te swijghen vyf Iaer langh,,Ia niemant had het hart
 Te spreecken eenigh woort,,om dat sy souden leeren
 Te vlieden alt ghesnap,,op datse dan met eeren
 Het redelijck ghebruyck,,van hare gladde tongh
 Niet eer gebruyckten dan,,daer haer de noot toe drongh
 Om datse met verstant,,in hare rijpe daghen
 Antwoorden datmen haer,,ordentelijck mocht vragen
 Maer t'Christelijcke volck,,dat heeft een soeter straff
 Die Godt al overlangh,,Aen zijnen Moyssem gaff
 VWant dese harde wet,,en is ons niet bevolen
 Maer stieren wijf en kint,,dat sy en wy niet dolen
 En volghen sulcken stijl,,als Zafius ons leert
 VWant hy al niet en doolt,,die noch ten halven keert
 Geluckigh is het huys,,gheluckigh zijn de steden
 Geluckigh is het Landt,,daer sulcke voeten treden
 Die vandén eersten af,,de Ieucht set sulcken peyl
 En houden int ghesicht,,een waeckend' ooggh int seyl
 Om t'alghemeene Schip,,niet roerloos te doen drijven
 Ick kort mijn reeden af,,en latet hier by blijven.

P. T. Wykolet.
 'Tghebedt is krachtigh,

d. 4418